

عنوان مقاله:

برنامه فضایی خانه های سنتی یزد در نسبت با سکونت امروزی

محل انتشار:

دوفصلنامه معماری اقلیم گرم و خشک، دوره 6، شماره 8 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسنده:

آزاده خاکی قصر - استادیار دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی، گروه معماری

خلاصه مقاله:

وجود تعداد زیادی از خانه های خالی در بافت قدیم یزد و پراکنش افقی بی رویه شهر یزد برای تامین واحدهای مسکونی، سبب شده است نوشتار حاضر از برنامه فضایی خانه های سنتی یزد در نسبت با سکونت امروزیپرسش کند. لذا با هدف شناخت زندگی دیروز و امروز، مطالعات کتابخانه ای با روش غالب تاریخی و توصیفی-تحلیلی در پیشینه موضوع و مشاهدات مستمر میدانی تا اشباع نظری به صورت کیفی در حیطه خانه های سنتی و امروزی انجام شده است. مطالعات نشان می دهد برنامه فضایی خانه های سنتی مشتمل بر انواع فضاهای باز، نیم باز و بسته در ارتباطات عمودی از زیرزمین تا بام است که شامل فعالیت هایی همچون زندگی در جوار خانواده، کار خانگی یا فراخانگی و فعالیت های اجتماعی همچون میهمانداری، همسایه داری و ارتباط با محله است. از سوی دیگر، برنامه فضایی خانه های امروزی اغلب آپارتمانی، یک بقچه تخت بسته به ندرت دارای فضای نیم باز مناسب است که در نشیمن، پذیرایی، ناهارخوری، آشپزخانه باز، اتاقهای خواب، فضاهای بهداشتی، پارکینگ و انباری روی می دهد. در این نوع از سکونت؛ کار خانگی تقریباً فراموش شده است و فضای باز مشاع لزوماً سبب تحقق پذیری مناسبات اجتماعی و طراوت زندگی خانواده نمی شود. نقاط رجحانی برای دو نوع برنامه فضایی وجود دارد که از مهمترین آنها اهمیت و اولویت فضای باز و نیم باز در فعالیت های متنوع خانواده و کیفیت های زندگی در خانه های سنتی و از وجه دیگر؛ ایمنی، امنیت و راحتی زندگی محدود امروز در آپارتمان هاست. اما لازم است خانه مسائل مادی و معنوی را توانمند پاسخ دهد. با دیدگاه اصالت برنامه زندگی یک خانواده ایرانی خاصه یزدی؛ جمع بندی آنست که اولویت با انتخاب ظرفیت پاسخده خانه های سنتی با لحاظ نمودن مناسب سازی برنامه فضایی آنها و بافت اطرافشان برای زندگی امروز است. پس از این انتخاب، لاجرم فراهم نمودن مازاد دانه های مورد نیاز در بخش های جدید شهر قابل بررسی خواهد بود. تحقق به روز نمودن خانه های سنتی؛ مطالعات کاربردی دقیقی در ارتباط با حفظ بقچه بندی فضاهای باز، نیم باز و بسته در انعطاف پذیری و تطبیق پذیری آنها با زندگی امروز طلب می کند که نیازمند احیای فرهنگ حالایی کردن (روزآمد نمودن) خانه ها در نزد مردم یزد است.

کلمات کلیدی:

خانه های سنتی یزد، واحدهای مسکونی امروزی، برنامه فضایی، سکونت امروزی، حالایی کردن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1228484>

